

RESSORGIMENT

ANY XI * AGOST, 1926 * NÚMERO 121
OFICINES: PERGAMINO, 244 * BUENOS AIRES

PER ADQUIRIR

LLIBRES - REVISTES - DIARIS
I LES PUBLICACIONS CATALANES
EN GENERAL

ADRECEU-VOS A

S'ENVIA
LLISTA DE
L'EXISTÈNCIA
PRÈVIA
COMANDA DELS
INTERESSATS

2622 - Donato Alvarez - 2622
BUENOS AIRES

Magatzems "La Constància"

ABANS «EL CAP BERNAT»

DUACASTELLA I CIA.

Els millors assortits d'articles de Catalunya

VENEM ALS PREUS
MÉS REDUÏTS
DE BUENOS AIRES.

SEGURETAT
ABSOLUTA.
REMESES A TOT EL PAÍS.

CARLOS CALVO, 3623

UNION TELEF. 62 MITRE 4004

DEMANI'S OLI "SABATER"
ÉS DE REUS. EL MÉS FI,
D'OLIVA BONA I PURA.

3929 RIVADAVIA 3929

UNION TELEF. 62 MITRE 1570
COOP. TELEF. 597, OESTE

Rovellons, préssecs i perdis de la casa PEDREROL I MIR, de Barcelona

PICHINCHA, 180

U.T. 62, Mitre 7280 - C.T. 741, Central

GRAN ASSORTIT de VINS FINS

JEDEZ RESTAURADOR
"EL CAP BERNAT"

RESSORGIMENT

ANY XI

BUENOS AIRES, AGOST, 1926

NÚM. 121

PASSIVITAT SUÏCIDA

Com més temps passa d'ençà del cop d'Estat del 13 de setembre i com més atzagaiades comet la Dictadura militar espanyola amb la seva política d'anul·lació de la personalitat nacional de Catalunya, més constatem amb el cor fet a trossos la manca d'homes d'acció a la nostra pàtria i el fracàs absolut de les forces polítiques que vivien com estendard de batalla el sant i senya de l'alliberament nostrat.

De tota aquella organització que responia a diversos noms i a tendències diverses, què en resta, catalans? No res, absolutament. Al principi de la Dictadura, si més no, hom s'adonava que a París, a Ginebra, hi havia alguna oficina que laborava dintre un marge de possibilitats molt limitades, per donar al mínim la sensació que Catalunya no abandonava la lluita per la seva independència, a despit del règim de força que l'oprimia.

Avui, hom no sap per què, ni a Ginebra, ni a París ni enlloc hom no sap ni veu que hi hagi cap delegació que es preocupi seriosament, no direm d'organitzar la lluita armada, ans de fer saber al món allò que el govern d'Espanya comet de monstruós contra l'èpica, la cultura, la hisenda i les vides del poble català.

els partits polítics que actuaren de cara al poble, que s'hi comprometeren i el feren comprometre sovint, creuen, pel que es veu, que la seva missió no és altra que esperar el restabliment de la normalitat constitucional a Espanya i reprendre les seves activitats polítiques de cara a les urnes. Per molt que cogui a qui se'n senti al·ludit, cal dir ben alt i sense embuts que els fets ens demostren, amb colpadora eloqüència, que encara ha de néixer el partit polític a Catalunya capaç de deixar al marge la qüestió electoral i abocar-se de ple a l'obtenció de la llibertat de la pàtria. Fins ara els polítics catalans han cregut que llur patriotisme acabava a l'obtenció d'una acta, pagada amb un discurs més o menys ressonant dintre el Congrés espanyol.

La falta d'homes d'integritat ideològica i de puresa de sentiments es fa palesa en els moments de perill per la pàtria i les seves institucions. Els discursos i els escrits, per radicals que siguin, no donen el to just de la manera de penjar de cadascú, molt menys si són dits o exposats en èpoques normals: sempre són susceptibles de prendre's com instrument propici per a obtenir beneficis personals; únicament els fets

demostren amb claredat el tremp del polític, del patriota, i ens sembla que, per ara, hom no en veu pas cap que es faci creditor a la confiança que li atorgà el nostre poble mantes vegades en elegir-lo senador, diputat o regidor. Hi ha qui diu: — Es molt plaent criticar lluny del foc, amb un ocell per mig, Altrament què en treurà Catalunya que el polític A, B o C digui això i allò i el de més enllà? Tot acabarà a la presó i el govern espanyol riurà de la debilitat a la manca de "tacte polític" dels catalans que es deixen empresonar com zais.

I nosaltres respondriem a qui argüís semblant cosa: — Precisament ens queixem d'això: de massa "tacte polític" i massa "habilitat" i "seny" i altres tòpics per l'estil. Es un menjar que ens embafa aquest. Només ens demostra una cosa tot això: covardia, covardia i covardia.

I afegiríem: — Què en treu Catalunya de la vostra llibertat personal si no sabeu utilitzar-la per servir la pàtria? En els moments d'ara constitueix un deure vostre encerrar el perill. Es una qüestió de dignitat, no l'anar a la presó perquè sí, sinó

posar-vos d'una forma o altra a les embestides de l'enemic malgrat albireu la presó oberta a punt de rebre-us. Al fi i al cap el vostre captiveri, senyor ex-senador, ex-diputat, ex-regidor, etc., si altra cosa no, fóra un exemple de sacrifici per al poble, la constància que haveu sabut complir el vostre deure i evidenciaria que les vostres actituds passades, els vostres escrits i els vostres discursos, menaçadors i vibrants, no eren comèdia i farsa.

Tots sou responsables, polítics de Catalunya, els de dreta, els d'esquerra i els del mig, de la greu situació d'ara. Tots ajudeu amb la vostra indiferència a fer cruel el moment. No teniu cura ni d'allò més elemental com fóra semblar de roses el camí de la presó per tal que els perseguits, anònims gairebé, que hi entren, veïessin que no s'hi troben sols. Vosaltres ni això feu. Ni sacrifiqueu la vostra llibertat, ni teniu un piadós record per als que la perden noblement lluitant amb l'enemic.

De l'actitud vostra d'ara, passiva i suïcida, haureu de donar compte, al seu temps, al poble de Catalunya, i ja veurem com justificareu aquest "dolce far niente", tan avinent per una digestió plàcida, però tan vergonyós per la vostra fulla de serveis patriòtics.

DE REIXES ENDINS ELS AMICS INCONEGUTS

L'hora del correu... Les tres de la tarda. Una veu monòtona erida d'un a un els que tenen la sort de rebre lletres.

—225!... 287!... 290!...

Jo també hi soc! També tinc lletra! Qui deu escriure'm? Ja ho sabré aviat. Tot seguit m'obren la porta bo i eridant "correu!" en una llengua estranya i em fan baixar a la saleta dels escarellers. Hi ha un pilot de cartes damunt de la taula. Les tria fins que troba la meua; me la fa obrir, me la dona i me'n vaig. Un cop a dalt, tanquen i resto sol altra vegada... No tant sol com abans, però... Alehores em poso a llegir.

Abans miro el sobre. Aquesta vegada, per casualitat, la policia no l'ha obert. Potser no rebria aquesta lletra si diu quelcom que no els agradi. Ara mateix m'han anunciat correspondència i no l'acabo de rebre mai. Però anem a la lletra.

Es de l'estranger. Una lletra que ve de l'estranger segurament serà interessant. Tots

aquells que són fora del perill no acostumen posar-se traves a la llengua. A més a més, les coses que esdevenen a Catalunya són més aviat sabudes a les vores del Plata que ací al costat del Llobregat... Veiam, de qui és?

La signatura no em porta cap record. Llegeixo i veig que és una salutació càlida i vibrant d'un company exiliat que porta una alenada de llibertat i una guspira de rebel·lió al meu avoriment de tots els minuts i de totes les hores, que em fa reviure les hores enyorades de lluita a plena llum i sentir tot el fàcil entusiasme dels meus 18 anys de soldat d'una idea. I comença la lletra.

"Amic inconegut:..."

* * *

"Amic inconegut!" Vet ací les paraules senzilles i clares que arboren amb un foc nou totes les facultats de la meua ànima. Però no judiquéssiu pas — o amics!

— aquestes paraules clares i senzilles pel seu significat purament gramatical. Sempre creureu que *inconegut* és l'antífesi d' *amic*. Cal reveure-les d'aprop, juntes, ben juntes, per a capir tot el seu sentit de cordialitat, tota la fonda harmonia que existeix en aquesta aparent antinòmia. Si llegís, tu, com jo, aquesta salutació plena de cordials paràgrafs i de germanívol encoratjament, no creurieu mai més que aquestes dues paraules puguin arribar a tenir significats distints.

* * *

No hi fa res que el nom em sigui inconegut. No hi fa res que sigui un de tants noms de niçaga catalana que pot trobar-se en tots els carrers i en cada cantonada. Un nom plebeu, un nom corrent, un nom vulgar, quan correspon a un germà d'ideal que em saluda de lluny, perd tota la seva significació personal per a esdevenir un símbol, una penyora de l'apreci que sent tot un poble vers aquells qui havem tingut l'honor d'ésser els primers de caure en la lluita per les seves llibertats. Aquest amic, el nom del qual no representa cap record per la nostra memòria fatigada, és un company de causa? Ja no ens caldrà res més! En tenim prou!

* * *

Les lletres i periòdics que vénen de l'estranger sempre representen per a nosaltres una emoció nova. Abans del nostre empresonament coneixia alguns noms de companys benemèrits que feien — i fan encara — una bella obra de difusió dels nostres ideals de llibertat per les terres més llunyes de la nostra pàtria. Nadal i Mallol, Fuster i Gálvez, Angel Boixader, A. de Trinxeria, Pere Seras, Ma i Ferratges, Joan Comorera, i d'altres i d'altres encara, en les hospitalàries terres de l'Amèrica, havien fet prou mèrits per a fer arribar llurs noms fins a nosaltres, soldats humils de la causa de la pàtria. Ara que som empresonats ens han escrit. Avui l'un, després l'altre, poc a poc havem anat rebent lletres d'alguns d'aquests amics inconeguts. I n'hem conegut d'altres, més joves en la lluita, però mereixedors, tanmateix, del mateix aprecí que els vells lluitadors. Josep Maria Xammar, Josep Abril-Llinés, Francesc de P. Marqués, R. Xammar i uns quants més, que sento molt no recordar, d'Amèrica, i tota una sèrie de França, Argèlia, Suïssa i altres pobles. I en rebre aquesta lletra, en la qual em tracta d'amic un que no és cap d'aquests i que amb tot és un altre company, gairebé he plorat de joia. I he comprès, aleshores, que tots els que lluitem per una mateixa idea podem aplicar-nos sense cap recança el títol escollit d'amic, encara que no ens hàgim conegut mai.

I he comprès més: que aquests amics inconeguts no eren tan sols els de fora. Tam-

bé els d'aquí; els catalans que com nosaltres lluiten i sofreixen, pensen i senten, són amics. I no tan sols els vivents: els morts també, i els que ho són en llevar i els que vindran dintre dos segles... Car de tots ells, amics, s'és format l'esperit de la nostra raça — l'esperit immortal de Catalunya, com deia l'altre dia un bon amic — i en ells ens cal cercar l'arrel del nostre esforç. I alguns són més que amics. També són mestres. Tots aquells que han deixat llur nom en la Història tenen d'ésser classificats en aquest grup dels "Amics i Mestres", de Pompeius Gener. Tots els que ens han ensenyat a lluitar i a sofrir, a viure i estimar per la nostra pàtria...

I encara he anat més lluny. No tan sols els de casa són amics. També els de fora. Els que no tan sols han conegut el nostre

plet, però han cantat la llibertat des de Plató a Jaurés, des de Guillem Tell a Garibaldi, també mereixen un lloc en el cor nostre. I si existeix el cel, com alguns creuen, el goig més gran seria, si hi anéssim, el d'abraçar-los a tots.

* * *

Les lletres de l'estranger són sempre per nosaltres una emoció novella... Un company exiliat o un germà perseguit són sempre amics. I si la lletra és d'ell, com quasi sempre passa, a més de procurar-nos profundes reflexions, són encoratjadores com un llum en la nit, i tenen tot l'encís d'una bandera al vent...

EMILI GRANIER-BARRERA.

Barcelona.—Pre45, juny de 1926.

LA COMÈDIA D'UNA FARSA

EL DARRER COM PLOT ESPANYOL

L'aventura *revolucionària* dels militars espanyols contra la Dictadura d'En Primo no ha tingut la virtut de remoure les aigües encaïnades de Catalunya. No ha fet cap efecte, malgrat les multes, empresonaments, etc. Per tal de saber què cosa en pensa la gent, m'ha calgut escaudallar l'opinió de molts, però a tothom se'hi ha d'arrencar les paraules, car ningú no es sent interessat per l'afer. Tossut, però, i pertinax, i a l'objecte de complir amb el compromís tàcit que m'he imposit amb els caríssims lectors de RESSORGIMENT, he aconseguit, per fi, copiar l'opinió de persona autoritzada, que concorda amb el que jo personalment penso d'aquella última farsa espanyola.

Aquest passat intent *revolucionari*, es concreta als generals Weyler, Aguilera, Batet, alguns altres de menys graduació i En Romanones, també amb altres polítiques que han restat menys vistents. Com podrien admetre deia l'opinador — que En Romanones i En Weyler treballessin contra la monarquia, quan n'han estat sempre els més fermes puntals? En Romanones havia estat aquests darrers temps molt en contacte amb el seu rei.

Els demés personatges civils, suposats com a revoltosos, són assumpte a part, com després veurem.

Tornant amb l'intent *revolucionari*, va ésser fet, efectivament, d'acord amb N'Alfons XIIIè. En Llapissera troba que dura excessivament la dictadura Primo-Martínez Anido. Semblava que l'acabament — aparent — de la guerra del Marroc, els havia de proporcionar una ocasió apropiada per a retirar-se del poder, però lluny d'això, segueixen parlant dels deu o dotze anys que resten de Dictadura, etc. Mentrestant, van fent el paquet en tantes proporcions fabuloses; fortes quantitats són remeses per ells

a establiments bancaris d'Anglaterra, car es veu que temen dificultats possibles en el futur, si ho dipositaven en bancs espanyols, perquè sospiten que un moment o altre pot variar la seva situació.

El rei, qui no ignora això ni altres coses dels dictadors qui es presenten ells mateixos com a víctimes de la salvació i moralització espanyola — no calia sinó!... — tracta de desfer-se'n, malgrat la resistència dictatorial; per això va acordar amb En Weyler i En Romanones aquell intent de revolta, que va fallar, però que en una forma o altra, és dir, violentament o aparentment cordial i espontània, hom creu que no tardarà a repetir-se, que és imminent.

Escombrats els dictadors, hom farà un ministeri a base d'En Lacierva, que serà ministeri-pont, per a facilitar la tornada d'En Romanones; fer-ho ara de seguida, deuria causar estranyesa, després del fracassat intent revoltós, que hom li confiés la formació de govern.

Quant a l'empresonament dels demés suposats revolucionaris civils, sembla que les coses han anat així:

Els directores dels diferents grups en què es divideix el republicanisme espanyol, varen tractar de fer obra comú, formant un front únic republicà; resulta, però, que no els va ésser possible trobar punts de coincidència; sols en una aspiració coincidien i era en l'enderrocament de la monarquia; aleshores varen acordar treballar tots de conjunt per a enderrocar-la. Havent-li hagut la coincidència de l'intent *revolucionari*, els dictadors ho varen considerar aprofitable per a detenir-los també i fer-los aparèixer com aliats dels anteriors, quan, segons sembla, no tenien cap contacte.

Fins aquí ha parlat l'opinador.

En realitat, no ens ha sorprès aquesta manera de pensar sinó que ens sembla

EL CARDENAL PATRIOTA

Sota aquest mateix títol ens ocuparem en el número prop passat de les incidències hagudes entre el govern dictatorial d'Espanya i el digníssim Arquebisbe de Tarragona doctor Vidal i Barraquer. La informació que en donarem ha estat confirmada pels fets i per notícies posteriors arribades cablegràficament i inserides en els rotatius argentins.

Pel que diu al respecte el corresponçal telegràfic del diari "La Prensa" a París, en una informació apareguda en aqueix diari el dia 31 de juliol, sembla que el govern d'En Primo de Rivera està fent un paper ridícol d'aquells que posen al descobert les falles i debilitats dels mals governants.

En Primo de Rivera, que pel que es veu creia que podia disposar de la voluntat del Sant Pare de la mateixa manera que disposa de la del poble espanyol quan li convé, pretenia que la màxima autoritat de l'Església prengué una mesura punitiva contra el nostre Cardenal pel sol fet que aquest es nega a secundar la campanya ignominiosa del govern militar espanyol contra la dignitat de l'idioma català. De primer encarregà la gestió a un ministre — l'Aunós, català renegat, — el qual es traslladà a Roma i s'entrevistà amb el secretari d'Estat, cardenal Gasparri. Més tard, davant el fracàs del ministre, ordenà noves diligències a l'ambaixador marquès de Magaz. Aquest, després de remoure-ho tot a Roma, per tal d'humiliar al patrie doctor Vidal, s'ha traslladat a Madrid a donar la resposta al seu amo i senyor. La resposta és terminant: El Vaticà manté la seva actitud expressada anteriorment al laic Aunós: El Cardenal Vidal i Barraquer no pot ésser traslladat de Tarragona sense atemptar contra la seva alta autoritat jeràrquica. Unicament podria destinar-se'l a Toledo (Espanya), però aquesta destinació no és possible perquè la diòcesi tarragonina és d'una categoria més elevada que la de Toledo. D'altra banda la Santa Seu creu que no és ella la indicada per a intervenir en aquest cas concret que significaria una intromissió en els afers polítics interns de l'Estat espanyol.

Sembla, però, segons la informació de l'esmentat corresponçal, que el Sant Pare ha insinuat que solament intervindria en aquest afer en el cas que el govern d'Espanya formulés públicament l'acusació acompanyant els càrrecs que tingués contra l'Arquebisbe de Tarragona que és com dir que la Santa Seu no admet denúncies velades ni s'avé a maquinacions insidioses i malvolents. Una vegada més la diplomàcia dels espanyols triomfa escandalosament!

Solament fent públics els càrrecs, presentant proves, el govern d'En Primo ob-

tindrà que el Vaticà s'ocupi de l'afer, és dir: que es prengui en consideració, i si de l'estudi l'alt tribunal eclesiàstic arribava a una conclusió de càrrec contra l'Arquebisbe, solament aleshores al doctor Vidal i Barraquer se'l traslladaria a un Arquebisbat que no fos Toledo. (*)

Pel que es veu, l'actitud del Vaticà és ferma i decidida. No està disposat a fer el joc de cap Primo de Rivera, per més general que sigui. Altrament, ens sembla que el nostre Cardenal pot dormir tranquil que ja té qui vetlla per ell i que es preocupa per la seva santa i bona salut. Amén.

(*) Compost aquest comentari, el diari argentí "La Prensa" del diumenge dia 8 inserix el següent cablegrama que transcrivim textualment:

"Gibraltar, agosto 7. — Un episodio relacionado con el arzobispo de Tarragona, cardenal Vidal Barraquer, ha sido objeto de muchos comentarios. Sobre ello se han publicado fuera de España algunas informaciones exageradas. Entre otras cosas, se ha dicho que el arzobispo tenía cierta relación con la última sedición militar y que por ello estuvo detenido en el palacio arzobispal; cosas ambas que son totalmente

inexactas. Es cierto que el cardenal Vidal Barraquer pasó dos semanas sin salir de su palacio, y que el gobierno pudo tener el convencimiento de que no salía, pero ello no tuvo relación alguna con la conspiración militar ni con ninguna especie de política.

El arzobispo Vidal Barraquer deseaba que se impartiera la enseñanza del catecismo, en la jurisdicción de su arzobispado, en idioma catalán, y que se autorizaran las prácticas religiosas en esta lengua en aquellos pueblos donde el idioma castellano tiene poco uso. La aspiración suya era que el desconocimiento del idioma no fuera causa de abandono de la enseñanza del catecismo. El gobierno, sin embargo, mantuvo enérgicamente su criterio frente al arzobispo. Así se produjo aquella situación, y entonces el prelado acudió a Roma, a la sección de "propaganda fide" del Vaticano, donde se le dió la razón.

El gobierno español comenzó desde este momento determinadas gestiones ante el Vaticano, mientras el cardenal Vidal Barraquer se dedicaba a las prácticas de su ministerio sin salir de su palacio. En estos días se ha sabido que el arzobispo de Tarragona marchará a Roma para ocupar un cargo de confianza cerca del Sumo Pontífice, honor que le enorgullece.

Ahora es, quizá, cuando Primo de Rivera exclamará: *Con la Iglesia hemos topado, Sancho.*"

P A T E R N A L

Il flor conduca al desiato frutto.

LORENZO DE MEDICI.

Sia, Senyor, el dolç adveniment
d'aquesta vida que es desclou tan pura,
llàntia de fe per mon enteniment,
claror de sol que tot ho transfigura.

Vida d'infant, oh vida radiant!
Rica naixença en el matí deselosa,
que ve al món expandint llur perfum sant
en una humana emanació de rosa.

Ungiu, Senyor, l'entranya maternal
que el llarg dolor li era un turment amable
i, en gratitud, dotau al fill de l'alt
encís matern que és, per a mi, inefable.

Vullau que a altíssimes destinacions
voli son esperit, com flama ardenta;
que sos ulls s'ubriaguin d'horitzons
i que el seu cor sia una copa olenta.

Una copa amb fragància de bondat
que arreu difongui una unció de vida.

Senyor, dau-li el sentit d'humanitat
que és la més clara percepció assolida.

Guiau-lo amb vostra Mà divina i suau
que fou dolça als infants de Galilea;
confortau-lo amb la llum d'aquest cel blau
i amb el froment que nostra terra crea.

Senyor, feu que mon nom d'obscuretat
sia, tramès en ell, claror eterna;
dau-li aquell ritme d'immortalitat
que és ma suprema ambició paterna.

I en arribar la Mort, a sos neguits
dau-li el consol del vostre amor sens mida,
i el nimbe august que dau als Elegits
i aquella resplandor mai extinguida.

J. THARRATS.

Del llibre «Les Ofrenes Espirituals» Volum II
d'imminent publicació.

ELS GRANS MESTRES

Antoni Rubió i Lluch

Enguany ha estat jubilat el doctor Antoni Rubió i Lluch després d'haver dictat el curs 41 del seu professoratge a la Universitat de Barcelona.

Prop de mig segle de prodigar a mans plenes els seus altíssims coneixements i les seves ensenyances benefactores, no ha pas minvat, però, en el doctor Rubió i Lluch l'entusiasme per als estudis a què s'ha lliurat durant la seva llarga i gloriosa vida. La jubilació de l'Estat li permetrà de poder escometre altres treballs i recerques, i no li serà cap nosa per a dedicar-se a empreses d'esperit genuïnament nacional.

El dia 22 de maig va donar la seva

darrera lliçó amb aquella precisió i claredat que li són característiques, la qual versà sobre el romanticisme. Descriu els diferents matisos que prengué aquest segons els països: "Allà on s'havia arribat a una plenitud nacional sobresortia el dolor individual, donant origen al mal del segle, característica, principalment, de França, mes on no havia pogut arribar, el dolor col·lectiu se sobreposava a l'individual. Així ho veiem a Itàlia i a Catalunya que motivà el nostre renaixement..."

Assistiren a la darrera lliçó del mestre molts dels seus antics deixebles, entre els quals es compten la gairebé totalitat dels professors de la Facultat de Filosofia i Lletres.

L'obra del doctor Rubió i Lluch és d'aquelles que deixen empremta inesborrable. Diverses generacions catalanes s'han format sota el seu mestratge eminent. A ell li cap la gloria d'ésser mestre de mestres. El renaixement literari de la nostra pàtria li és deutor del seu principal impuls.

No menys important és la seva obra d'historiador i de crític. Els seus estudis sobre els catalans a Orient, la seva història de la literatura i sobre la cultura catalana medieval, són peces modèliques d'una valor incalculable per al nostre patrimoni espiritual.

La Fundació Bernat Metge ha encarregat al doctor Rubió i Lluch l'ordenació de tots els seus manuscrits, els quals seran editats sota el patronatge de la Fundació.

NOCIÓ DE LA RESPONSABILITAT

Fragment d'una lletra adreçada per un presoner català a un seu company d'ideal.

... Hi ha un procediment que no fracassa mai quan el poble sent de cor una idealitat de qualsevol mena. Aquest procediment és predicar amb l'exemple. Si per damunt de tot interès de grup sabem emprendre una actuació verament de revolta, ens seguirà sense cap més condició. Això depèn, és clar, del nombre de convençuts que restin — millor dit, que resteu, car jo, dissortadament, no puc tenir el goig de comptar-me entre vosaltres, — car si som molts i ben equipats es pot fer una cosa, o si som pocs i mal equipats se'n pot fer una altra. Si som mil — per exemple — es pot fer un moviment de conjunt; si som cent, es pot aixecar una partida; i si som deu és necessari anar a una actuació terrorista.

Vosaltres mateixos, dones. Digueu la veritat al poble i obreu tal com permetin les circumstàncies. Recordeu Hongria, (1868)?

"El Comitè separatista de Budapest ha condemnat a mort a X., representant de

l'Estat Austríac, per la seva actuació contra els interessos de la nació hongaresa. — Signat: Pau, Pere i Berenguera, del Comitè." Al cap d'alguns dies (15) s'havia complert la sentència, i es feia un full donant compte de la mort. Tant aquest full com l'ordre del Comitè rebien la màxima difusió i s'enganxaven en lloes ben vistents dels carrers i places centrals de la capital.

Aquest exemple vos sembla molt llunyà? Creieu que no pot fer-se en 1926 allò que era planer a mig segle passat? Un altre exemple, dones: Macedònia, 1923; cap autoritat búlgara pot endinsar-se, sense perill de mort, en la zona ocupada per l'Organització separatista dels "Comitatjís". I això no ho diu ni un sectari, ni una informació parcial. Ho reconeix plenament un corresponçal del periòdic dretista "Le Journal". I no sols això: l'organització separatista cobra els impostos primitivament destinats a l'Estat Búlgar, i fa ser-

vir el producte d'aquests ingressos a sostenir la lluita contra el dit Estat. La majoria dels camperols els sostenen, car veuen en ells una garantia de les seves llibertats, i una protecció contra les "razzies" búlgares... El periodista francès que feia aquesta informació deia que no li serviren de res els passaports oficials búlgars, i que li calgué un salvo-conducte del Comitè separatista per a no ésser penjat per sospita d'espionatge... "Un cop obtingut aquest paper — afegia gairebé textualment — (cito de memòria) em fou possible passejar tranquil·lament per tot el territori macedònic; arreu em foren donades les màximes facilitats per part dels elements del Comitè revolucionari". Una d'aquestes facilitats fou posar a disposició seva un automòbil tan aviat entrà en territori macedònic i pogué ahereditat plenament la seva condició de periodista estranger. "Viatjava sempre — diu — sota la protecció amable de dos "comitatjís" que duien l'arma al braç"...

Què més puc dir? Cuba (1897-98), poc abans de la insurrecció final. Es feren diversos alçaments. El darrer fou una partida de cent homes que foren tots morts per les tropes espanyoles d'ocupació. Aquests sacrificis, en aparença estèrils, van ésser el preludi de la victòria.

Tot es redueix a donar la cara. Res de signar manifestos des de l'estranger. El que cal és signar ordres des de Barcelona. Una qüestió de responsabilitat, ja veieu. Es qüestió de dir: "Som nosaltres. Hem fet això. Fem allò. Volem fer això altre". I complir el que diguem.

Si convé volteu-vos d'una guàrdia petroliana abans de signar aquestes ordres. Però siguem sincers. No us sabria greu, amics, veure una fulla de l'Estat Català i no trobar-hi tan sols una signatura col·lectiva? Després direm que l'enemic ens tracta de covards! És clar! L'enemic no està acostumat a veure'ns donar la cara.

Si, amics, si; en el moment de la revolta la majoria dels que avui són organitzats tindran por, i en canvi sortirà gent d'allà on menys hom pensaria. Aquesta gent espera tan sols un home audaç o un grup d'homes audaçs que diguin: "Som aquí!" Un Garibaldi, un Lincoln, un Prim, o... un grup d'homes civils de reconegut prestigi millor encara.

Si jo tingué el prestigi i l'eloqüència d'En Ventura Gassol, posem per cas, i m'hagués trobat en la situació d'ell a darrers del 1924, ja m'hauria donat a conèixer com agitador o, almenys, com element responsable d'una revolta patriòtica... I cito Ventura Gassol per citar algú, i perquè crec que si hagués tingut la imprevedible convicció ja fóra convertit, avui, en el Camille Desmoulins de la nostra gesta roja...

Presó de Barcelona. Juny, 1926.

L Í R I C A A R G E N T I N A

(D'Alfonsina Storni)

CANÇÓ DE LA NÚVIA

En el frese corredor, el qual la vall domina,
cusa la blanca tela, a petites puntades,
i solc mirà els coloms, amb les seves volades
i el bell insecte d'or en la tènue cortina.

Se m'acosten, descalços, vaillets deliciosos,
i en el xic nassiró, de transparenta cera,
el meu didal es fica. Riem; n'hi ha un que espera
prop meu amb un zistell de eodonys. Afanyosos

uns cactus grans, de set, sobre arenes daurades,
i cigales sonores i pedres calcinades
les meves sestres guaiten, mentrestant, va, sens treva

aquest desfilar lent de puntets per mes mans;
per l'aire ple d'aromes de pomes odorants,
van a estones uns mots: "tu ets meva", "Soc teva"

FESTA

Ran de la platja núbils criatures
doles i belles dansen; les cintures
lliuren-se al braç amic sense recels,
i en són els testimonis els estels.

Ve fets blaus, blancs, color de plata i verds...
i la mà petitona, la que es perd
entre la gran, espera. Es oïda
i ereguda la frase amerosa àngida.

Hi ha qui felig ha dit: La vida és bella;
hi ha qui allarga la mà vers una estrella
i així l'espera amb dolç arrovament.

Jo m'hi giro d'esquena, quiose ençà,
el mar contemplo, negre i fosc, llunyà.
Amb irònica boca brama el vent.

G. B. DE LL. trad.

L'OBRA D'ANTONI GAUDÍ

Sota la signatura de Melcior Casas, el diari "El Pueblo", d'aquesta capital, corresponent al dia 11 de juliol, va publicar un escrit sobre la vida i l'obra del genial arquitecte Gaudí, suava mort a Catalunya.

Cal esmentar també l'interessant estudi al volt de la personalitat del gran mestre, escrit per Manuel de Montoliu, de Barcelona estant, i inscrit en el gran rotatiu "La Prensa", del diumenge proppassat, dia 8, il·lustrat amb dos fotografats de la Sagrada Família i el Pare Güell, i un retrat de l'home eminent, glòria de la nostra pàtria.

RESSORGIMENT presenta avui als seus lectors una informació gràfica de les obres d'art bastides pel gran patriici en diversos indrets de la capital de la pàtria. La nostra redacció a Barcelona, amb la diligència que li és característica, ha tingut cura d'aquesta informació per tal de donar un reflex de l'alta personalitat del gloriós arquitecte que acabem de perdre.

Totes les fotografies són fetes, a propòsit per a ésser inserides a RESSORGIMENT, després del traspàs de l'il·lustre Gaudí, pel company Bruguera.

La Sagrada Família - 1) Vista general i de l'estat actual de les obres.
2) La portalada del Naixement. Detall.

Parc Güell - Detall del Teatre Grec.

Perspectiva de la ciutat de Barcelona des del Parc Güell, (avui Parc Municipal).

Parc Güell - L'entrada.

Detall de contingent de marge.

Escalinata principal.

Detall interior de contingent de marge.

Vista general i detall de la casa Milà (Passeig de Gràcia i Provença) inacabada, car havia d'encimbellar-la un colossal grup escultòric.

Bellesguard, model de residència particular, obra estipenda del genial Gaudí. Està situada al peu del Tibidabo, en el mateix lloc que ocupava el Palau de camp del Rei Martí, de Catalunya, del qual encara hi ha alguns restes.

Façana lateral del Convent de les monges teresianes, a la Bonanova.

La casa del Comte de Güell al carrer Nou de la Rambla.

L'ENTERRAMENT DE L'IL·LUSTRE ARQUITECTE

L'enterrament en entrar pel carrer de Ferran a la Plaça de Sant Jaume.

Públic apostat en el carrer dels Arcs i Plaça Nova esperant el pas de l'enterrament.

La multitud, acompanyant les despulles del gran arquitecte, envaeix el Portal de l'Àngel.

Sota les naus immenses del Temple de la Sagrada Família, l'orfeó Català canta les absoltes al cadàver.

(Servei fotogràfic de RESSORGIMENT, per Bruguera).

L'EXPOSICIÓ BAGARIA

L'històleg Ramón y Cajal.

En Lluís Bagaria, dibuixant català de renom universal, ha fet una exposició a Buenos Aires en el saló dels "Amigos del Arte" i ha obtingut, no solament l'èxit artístic que ja era previst, sinó la simpatia del públic heterogeni d'aquesta gran capital. La majoria dels dibuixos exposats han estat adquirits, i això és la millor prova del triomf aconseguit pel nostre caricaturista genial.

Entre molts d'altres personatges estrangers, espanyols gairebé tots, hi havia unes superbes caricatures de Sant. Russinyol i Francesc Cambó.

Unànimement la crítica d'art ha vessat ditiràmiques frases en llaor de l'obra estupenda del gran dibuixant i humorista català.

Els gràfics que publiquem donen una clara idea de l'importància de l'exposició.

J. Ortega-Gasset, filòsof.

El pintor Miguel Nieto.

Baroja, el novel·lista.

Ramón del Valle Inclán.

Autocaricatura.

Zuloaga, il·lustre pintor basc.

L'escriptor Pérez de Ayala.

Francesc d'A. Cambó.

Unamuno.

Romero de Torres, retratista.

EL DIA DEL PRESONER CATALA

Sota el patronatge de l'Associació Catalana de Beneficència, la qual es feu seva la patriòtica idea del senyor Boixader, hom constituí la Comissió que ha de córrer amb l'organització del "Dia del Presoner Català".

Formen l'esmentada Comissió els següents compatriotes: Emili Cuspinera, president; H. Nadal i Mallol, secretari; Angel Boixader, vice-secretari; Meleior Grau, tresorer; Ricard Abaria, comptable; Manuel Carol, J. Leonart-Nart, Lluís Tintorer, Pere Seras i Joan Espinaci, vocals.

La Comissió ha tramès a les institucions catalanes d'arreu de la República Argentina, del Brasil, Uruguai, Xile i Paraguai un manifest encarint-los la necessitat d'ajudar a l'èxit de tan bella, patriòtica i humanitària idea, per la qual cosa els hi ha avançat instruccions per la formació de les comissions locals que s'encarreguin de la confecció de llistes de subscripció i receptació de cabals.

Hom sap que en algunes poblacions de l'interior de nucli català important, la idea del Dia del Presoner Català ha causat vivíssima satisfacció.

El Dia del Presoner Català ha quedat instituït en caràcter permanent. Vol dir que cada any en aquest temps l'Associació Catalana de Beneficència cuidarà de la seva realització. Tots els anys el 13 de setembre serà considerat "Dia del Presoner Català", mentre hi hagi presos en les ergàstules de l'Estat espanyol, opressor de la nostra pàtria.

Un d'aquests dies la Comissió del Dia del Presoner Català, posarà en circulació una crida als sentiments patriòtics i d'humanitat dels catalans que encara no hagin donat la seva adhesió a la idea i no figurin a la llista de subscripció començada en el número proppassat de RESSORGIMENT i que continua en el present.

Heus ací, fins ara, la llista de les aportacions rebudes:

Suma anterior	\$ 205.66
Eustaqui Vidal (Assumpeió) ..	" 15.—
Conrad Torra (Rosario)	" 10.—
Andreu Llop (Dolores)	" 7.—
Pere Garriga (Bánfield)	" 5.—
Josep Roca	" 20.—
Joan Sagarra	" 10.—
P. Pagès i Morató	" 8.—
Joan Comorera	" 5.—
Josep Payró	" 10.—
Joan Cunill	" 10.—
Ernest Sunyer	" 20.—
Lluís Tintorer	" 20.—
Emili Cuspinera	" 10.—
Pere Seras	" 10.—
Angel Balda	" 5.—
Francesc de P. Marquès	" 7.—
Marian Font	" 5.—
Josep Roviralta	" 10.—
Ricard Navarro	" 5.—
Josep W. Dalfó	" 10.—
Gregori J. Silvestre	" 10.—
Joan Segalés	" 8.—
Pere Agustí	" 10.—

U N A D E T A N T E S

Ultimament hi ha hagut a Madrid una Exposició de Belles Arts. Les exposicions oficials d'aquesta mena, si fa no fa, tant són a Madrid com a d'altres bandes. Rarament en aquests certàmens predomina el bon seny i el bon gust. Sembla, però, que a Madrid go que ha passat en la darrera Exposició esmentada sobrepassa els límits d'allò tolerable i decent.

L'Exposició tenia caire general, la qual cosa volia dir que hi podien concórrer amb probabilitat d'èxit els artistes de totes les terres que integren l'Estat, i els jurats de les diverses seccions havien d'ésser integrats per representants directes de totes aquelles terres. Sembla, però, que no ha pas estat així i que una vegada més hi ha hagut escamoteig, mala fe i allò que és molt més suggerent: preescudència absoluta de tot mirament i escrúpol envers els expositors catalans.

El deseneant ha estat a l'hora de les recompenses. De setanta artistes catalans expositors, dos solament han estat premiats, i encara hom diu que sort tingueren dels compatricis que formaren part del jurat de la secció a què aquells concorregueren.

Aquesta preferència de les valors artístiques de Catalunya en l'Exposició de Madrid ha a'gat molta polsagura entre els nostres intel·lectuals. Sembla que ningú s'ho sap acabar, si es mira per les protestes que el gest dels nostres enemics ha motivat. Sobretot, hom creu que s'ha comès una evident injustícia contra l'il·lustre pintor Joaquim Mir, al qual tothom considerava amb mèrits indiscutibles per a ésser-li adjudicat el gran premi.

Vilanova i Geltrú, pàtria de naixença d'En Mir, s'ha sentit commosa per la injustícia comesa contra el seu fill predilecte i en arribar aquest, de retorn de Madrid, li féu una arribada triomfal com mai havien vist ni somniat els vilanovins. A aquest acte de desgrecge seguí un banquet d'homenatge, al qual s'adheriren totes les forces intel·lectuals de Catalunya.

* * *

El nostre parer sobre aquest afer no concorda pas gaire amb el dels que han manifestat la seva protesta i la seva indignació per allò que els consideren una ofensa a la dignitat dels artistes concurrents a l'Exposició de Madrid i a l'Art de Catalunya en general. El fet en sí, ens l'expliquem perfectament i no ens sorprèn ni admira, ans el justifiquem; sí senyors. Els espanyols que integren els jurats han obrat d'acord als nostres desitjos: han complert la missió que els encarregaren, omertent, a posta, els expositors catalans. Per ells, aquests no comptaven. Eren intrusos i, per tant, no tenien dret a premi. El certamen — ho deien ben clar les bases — era *nacional*; no *internacional*. Per consegüent, als catalans ningú

no els eridava. La proverbial *hidalgüa española* àdhuc els concedeí noble hospitalitat: d'això a pretendre recompenses hi ha un abís. Foren premiats els artistes nacionals, això és: espanyols, tal com era lògic que succeís. Els catalans restaren amb un pam de nas i se n'entornaren de Madrid decahuts i desesperançats. Una vegada a Barcelona a'çaren el crit al cel per allò que ells consideraren una grossa injustícia.

No senyors; no hi ha injustícia ni res que s'hi assembli. El que hi ha és tot culpa vostra i no dels espanyols. Qui us hi fa anar a Madrid? Que no ho veieu que d'espanyols no ho sou més que per a nodrir les arques de l'Estat? Que no us doneu compte que una altra sang tonifica el vostre cos, i que la vostra ànima és absolutament distinta de la dels espanyols? Que no veieu que el pecat de la sang que porteu dins serà sempre un obstacle per a triomfar a Espanya? Que no la voleu veure la diferència específica que hi ha entre ells i vos-

altres? Per què us entesteu, dones, a fer veure go que la sang i l'ànima i tot el vostre ésser racial vos nega?

Deixeu-los d'una vegada als espanyols, artistes de Catalunya. Penseu que res no us acosta a ells sinó la convivència internacional. Un espanyol, per vosaltres, és tan estranger com un belga, un nord-americà, un hongarès. Penseu que sou catalans i no oblideu encara que un català, pels espanyols, és el dimoni i que a ells precisament per aquesta vostra condició racial, els serà sempre més simpàtic i més plaent un hongarès, un xinès o un zulú.

No culpeu els honorables senyors que han constituït els jurats de les diverses seccions de l'Exposició de Belles Arts de Madrid. Han complert amb el seu deure d'espanyols.

Vosaltres, en canvi, no heu sabut complir amb el vostre, de catalans, car si no haguéssiu tingut pa a l'ull us hauríeu abstinut de concorre-hi, a menys que el mot *nacional* tingui per vosaltres el mateix sentit que *internacional*.

H. NADAL I MALLOL.

N O T Í C I E S

FINAL D'UNA ENQUESTA

Seguint la nostra informació sintètica al volt de l'enquesta oberta pel nostre estimat company de lluita "Nación Catalana" a l'entorn del tema: "Com deuen orientar-se les activitats patriòtiques dels catalans a l'estranger?", plau-nos donar referència de les últimes opinions emeses i amb les quals "Nación Catalana" dona per tancada l'enquesta.

R. C. sosté que els catalans de l'Argentina estem desorientats; al·ludeix "Nación Catalana" i RESSORGIMENT titllant-los de "periòdics polítics", i diu que el que caldria fóra una gran biblioteca, un cens, un centre d'estadística, una oficina de comerç, una altra d'informació, etc., que es podrien mantenir molt bé solament amb allò que hom destina a "certes coses ingènues". Josep Piter opina que les activitats patriòtiques nostrades han de tendir a la germanor de les diverses institucions, que de catalans solament hi ha d'haver els patriotes i els que reneguen de la sang que porten besant la mà del botxí. Diu, també, que d'Amèrica hauria de sortir la veu per tal que es constituís el Consell Nacional que tingués cura de tot allò que es refereix als ideals independentistes de Catalunya. G. Vila creu que s'hauria de convèncer els catalans de Mallorca i València de la necessitat d'ajuntar-se al nostre moviment nacional; que hom hauria d'inculcar a tots els nostres l'esperit de sacrifici, la pràctica dels esports violents, les arts i les ciències auxiliars de la guerra; no amagar mai els sentiments separatistes i contribuir

al fons de guerra. Ignasi Pujol reclama protecció per als nacionalistes que ho necessitin, menysprear els catalans indiferents, protestar públicament de la nostra subjecció a Espanya i ajudar incondicionalment les organitzacions "Estat Català" i "Bandera Negra". Artur Garrich és partidari de proclamar alt i fort l'aspiració dels catalans a la llibertat absoluta de Catalunya, sense subterfugis o mitges tintes; convèncer els estrangers de les raons que tenim a ésser lliures donant-los a conèixer tota la vida productiva de la nostra pàtria, i esmerçar les nostres forces personals a l'obra col·lectiva de les institucions autènticament patriòtiques. Per últim, J. Abril-Llinés advoca per la intervenció dels catalans en la vida pública del país on resideixin, sense acceptar mai el nom d'espanyols que vulguin atorgar-los, ans tenen l'obligació de rebutjar-lo enèrgicament.

A MONTEVIDEO COM ACI

L'estada de l'equip de fútbol del "Real Club Deportivo Español" a Montevideo ha donat motiu a què es manifestés d'una fairsó ben clara el sentiment de dignitat nacional dels catalans allí residenciat.

Per als que del patriotisme tenen un concepte just i normal, la visita dels representants del Club anticatalà ha estat vista amb menyspreu. En canvi, per aquells elements despitats i els simplement inconscients, l'estada de l'esmentat equip els ha donat avinença a manifestar llur ignorància i llur servilisme.

El Casal Català, per exemple, ha restat

al marge d'aquella visita, i quan algun periòdic, erròniament informat, ha posat el seu nom com afeete als visitants, el Casal s'ha apressat a rectificar patriòticament la falsa informació, per tal que no el prenguessin per allò que no és ni vol ésser. El Centre Català, en canvi, no solament s'ha sentit entusiasmat amb la visita del "Real Club", sinó que àdhuc els oferí una vetllada d'homenatge consistent en un lunch i ballaruga.

Ni més ni menys que allò que ha pasat ací.

ELS CATALANS DE ROSARIO

No fa pas gaire que RESSORGIMENT s'ocupà amb extensió de la lluita que a Rosario sostenien els patriotes catalans contra la gent de l'acordi que malmenava els destins del Centre Català. Doncs bé, en l'última Assemblea, realitzada el dia 25 de propassat, els catalans fidels a l'esperit de Catalunya donaren la batalla als descastats i els derrotaren en tota la línia. La candidatura dels nostres amics triomfà per 95 vots contra 46 que n'obtingué l'oficial. Ultra això, l'assemblea desaprovà la Memòria i el Balanç, presentats per la Comissió Directiva; acordà fer desaparèixer de l'arxiu unes lletres injurioses contra la dignitat d'un bon patriota, que li adreçà l'esmentada C. D.; imposà la readmissió

immediata d'un soci indignament expulsat, i per últim s'atorgà un vot de censura a la Comissió pels seus continuats desençerts durant la seva deplorable gestió.

Una empeneta més i al carrer totes les noses!

EL CASAL CATALÀ

Per damunt d'obstacles que de vegades han fet perillar la vida d'aquesta prestigiosa institució de cultura i patriotisme, passant per milers d'inconveniències de tot ordre, el Casal Català de Buenos Aires, després de divuit anys d'existència, escometa la lluita amb més viror que mai i es disposa a contrarestar amb un nou doll d'energies les malvolences i els derrotismes que aquests últims temps s'han congriat, menaçadors, però impotents, damunt l'entitat servadora constant del callu patriòtic i de la dignitat, de la cultura i l'esperit de la nostra pàtria.

Prova del que deixem dit és la declaració que el nou Consell Directiu, tot just constituït, ha fet, proclamant la seva fidelitat a la ideologia cabdal de la institució que és la ideologia rectora del moviment nacional que ha de reivindicar per Catalunya la completa independència. Ens complavem a reproduir la declaració esmentada:

"Éssent l'entitat Casal Català creada per a exercir a Buenos Aires la representa-

ció dels ideals de catalanitat, dedicarà tota la seva atenció per a que primi per damunt de tot afer el manteniment de l'amor a Catalunya i el treball constant per al reconeixement de la seva personalitat nacional."

Un dels nous dirigents de la institució ens ha manifestat que el nou Consell confia en que podrà dur a la pràctica una colla de projectes de divers caire — cultural, patriòtic, social, etc. — entre els quals hi ha la realització de Diades tradicionals catalanes — és cosa resolta la celebració el mes entrant de les festes de la Mercè tradicionals a Barcelona, amb diversos actes — Audicions de sardanes, Concursos de sardanistes, Envelats a estil català, Tómboles.

Es reprendrà, també, la publicació de *Acció*, butlletí del Casal Català, i hi ha el propòsit de publicar un registre o Guia dels catalans de Buenos Aires que molt bé podria esdevenir el cens tantes voltes intentat amb resultat nul.

RESSORGIMENT desitja que tots aquests propòsits trobin l'acollida que es mereixen per enaltiment del Casal Català i glòria de Catalunya.

Heus ací ara com ha quedat constituït el nou Consell Directiu:

Angel Boixader, president; Miquel Gisbert, vice-president; R. Mas i Ferratges, secretari; Angel Balda, vice-secretari; Tomàs Grinyó, tresorer; Josep Cabré, comptable; Ricard Abaria, bibliotecari, i Joan Se-

Grans Festes Catalanes

*amb motiu de la Diada de la Mercè.
Des del 24 de setembre al 3 de novembre.*

SARDANES

TOMBOLA

BALLS

FESTES
ATLETIQUES

El Casal Català de Buenos Aires, Estados Unidos 1532, convida als catalans en general a les Festes que per tal de recordar la Diada de la Mercè se celebraran en el seu estatge social els dies esmentats.

CONCERTS

SORTIGES

Representacions

TEATRALS

FESTES
D'INFANTS

ENVELAT A L'ESTIL DE CATALUNYA

Detalls per programes especials. - Sol'liciti'ls.

galés, Josep Codina, Nicolau Gentiles i Lluís Ribes, vocals.

UNA FESTA SIMPATICA

L'Orfeó Català realitzà una vetllada en el Casal la vetlla del dissabte dia 7 propi pasat. La festa fou organitzada per les orfeonistes i dedicada als socis de l'entitat mare. Va constituir un èxit remarcable. El públic envai totalment la sala d'espectacles.

Fou representada discretament l'obreta d'En M. Folch i Torres, *Duetto*, pels germans Tresserres i el senyor Agustí, i el monòleg d'Edgard Poe, *Cor delator*, pel senyor F. Masó, els quals foren molt aplaudits.

Després fou donat un acte de concert a càrrec de diversos elements. La senyoreta Nelly Saenz executà el Concert XXII de Viotti, excel·lentment. L'adagio, sobretot, fou dit amb ànima i passió. El mestre Sunyer, en el piano, cooperà a l'èxit de la interpretació. En Sunyer, tot seguit, ens donà

a conèixer un poema brevíssim, literario-musical, retolat *Postals*, el qual fou llegit i executat pel seu propi autor. Innegablement l'obreta conté trossos magnífics, però potser no foren copsats prou bé per l'auditori degut a què el mare on s'executaren no era propici al caràcter del poema. Creiem que el seu caire d'intimitat requereix, també, un mare reduït, íntim i quiet. — Molt interessà l'arpista senyora de Samek en la interpretació que féu d'una *Ballada* d'Hasselemaus i *Winter* de Thomas. Per finir l'acte musical les senyoretetes Martí tocaren a quatre mans *Radicuse*, gran vals de concert de Gottschalk.

El públic aplaudí fortament tots el números.

PUBLICACIONS REBUDES

Entre les revistes especialitzades de Catalunya, *Ciència* ocupa, indubtablement, un lloc d'honor. El número 3 que n'hem rebut dona la impressió de cosa definitiva. Conté treballs i estudis signats per Mn. J.

R. Bataller, Ignasi Puig S. J., A. Homdedeu, doctor Jaume Marcet i Riba, A. Quintana-Marí i Joaquim Tort i Mensa.

Pel cos de redacció que la forma, podem assegurar que *Ciència*, revista catalana de ciència i tecnologia, és quelecom ben nostre que proclama tàcitament la raó del nacionalisme català.

Es publica en fascicles d'unes seixanta pàgines damunt paper satinat, amb gravats nítids i tapa forta. Surt cada mes.

* * *

Plau-nos, així mateix, acuar recepció de *La Sardana*, altra de les belles revistes especialitzades de la nostra pàtria, portant-veu de la prestigiosa institució de Barcelona, Foment de la Sardana. Està eserita correctament, és presentada amb molta cura estètica i el seu text és mengívol i variat (línfre la unitat del tema únie de què tracta).

L'últim número arribat, corresponent a juliol, dona una referència del moviment sardanista de Buenos Aires.

Estudi del Dr. MONNER-SANS

Ha traslladat les seves oficines al carrer
Uruguay 435, 6e Pis., Dep. K

* Unió Telefónica 37, Rivadavia 0203 *

Assumptes judicials a la capital, a l'interior, a Espanya i a la R. O. de l'Uruguay.

De 13 a 19 hores.

Dissabtes de 10 a 12.

FARMACIA CATALANA DEL DOCTOR VILAR

LABORATORI D'ANALISIS I ESTERILITZACIONS
S'atenen demandes per la campanya, fent-se els enviaments
amb tota regularitat, abonant l'import de la comanda

GARANTIA ABSOLUTA DE TOTES LES PREPARACIONS
Venem AIGUANAF compost

ALSINA, 1202, CANTONADA SALTA
Unió Telef. 3305, (Rivadavia) BUENOS AIRES

TALLER DE JOIERIA

GRAN ASSORTIT
D'ALHAGES
DE TOTES CLASSES
A PREUS D'OCASIÓ.

LIBERTAD 145 - 2.^{on} pis * U. T. 38 Mayo, 7100

REFORMEM ALHAGES

ESPECIALITAT
— EN —
TREBALLS FINIS.

Rellotge polsera, Ancora, d'or de 18 Kts.
i platí, diamants i safirs,
amb cinta moaré..... \$ 94.-

Perles
"ROSSE GIOR"

LA IMITACIÓ PERFECTA

Rellotge polsera, Ancora, d'or de 18
Kts. esmalt fi, amb cinta
moaré..... \$ 47.-

ASSORTIT COMPLET DE COLLARETS,
SAUTOIRS, AGULLES, ANELLS, ETC.

ACORDEM CRÉDITS

Demandes de l'interior contra reembors

Confiteria Catalana

Cerrito, 153

Unió Telefònica 4571, Rivadavia
Coop. Telefònica 2918, Central

B^m Mitre 2248

Unió Telefònica 8809, Mitre
Coop. Telefònica 2919, Central

TOTS ELS DIES: Bescuits de la Reina, Palos de Jacob, de Nata i de Crema. - Panellets, Braços de Gitano, Coques de Llardons i de Pinyons i Ensaimades, Coques d'Arenys, etc.

VI D'ALELLA

Neules

**Xampany
Codorniu**

OLIS SUPERIORS

"L'Atlántida"
DE
J. CABRÉ i Cía.

Est. Unidos, 1599

(CEVALLOS).

Un. Tel. 37, Rivadavia 6752

OLIS SUPERIORS

ACADÈMIA DE MÚSICA

CASTELLVÍ - ESTIL-LES

(Incorporada al Conservatori Fontova)

Piano, Violí, Violoncel, Cant, Declamació,
Guitarra, Harmonia, Solfeig i Teoria.

CLASSES DIURNES I NOCTURNES

S. del Estero 367

Buenos Aires

MATALASSOS a l'estil català
(REFORMA I VENDA)

Gran assortit de tot el que pertany al ram
Encàrrecs per carta o personalment

D. VALLBONA

PAVON, 4125
BUENOS AIRES

ARTICLES

per a MECANICS, FERRERS
i BRONZERS

Joan Russinyol

SARMIENTO, 1517 { Un. Tel. 1081, Libertad
Coop. Tel. 1350, Central

Unica Casa Especial
en Caragols
per a Metalls de Ferro,
Bronze i Acer.

AVISEM als nostres clients que ens
havem traslladat del carrer Cangallo
al de Sarmiento, 1517.

Fabrica de Camises
"La Esmeralda"

ENRIC RODÓ

ESMERALDA, 492

Sucursal: Corrientes, 1260
Buenos Aires

**Venda directa
al consumidor.**

Per CAMISES de resultat ex-
cel·lent: Per gènere de punt
Català i per tota mena d'ar-
ticles de Camiseria, visiteu
sempre "La Esmeralda."

"Bodegas RESPLANDOR"

... (Pagès, Aymerich i Cia., MENDOZA) ...

COMPATRICIS: Si voleu beure bon vi
exigiu al vostre proveïdor que us serveixi
el de marca **RESPLANDOR**.

Unics representants a Buenos Aires:

... **ROVIRALTA i Cia.** ...
1247, Campichuelo, 1249 Un. Telef. 1446, Chacrita